

Z inicjatywy Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej w dniu 17 lutego 2016 r. odbyła się w czytelni Krośnieńskiej Biblioteki Publicznej prezentacja książki **Bożeny Gruszki i Tadeusza Łopatkiewicza**

zatyłowanej

"Jan Zych (1931-1995). Przywracanie pamięci"

. Książka została wydana w 20. rocznicę śmierci poety przez Wydawnictwo Ruthenus w Krośnie.

Spotkanie rozpoczęła Wanda Belcik, prezes Stowarzyszenia, witając licznie zebranych uczestników oraz gości: **Bronisławę Piterę** i **Stanisława Zycha** - rodzeństwo poety, **Jadwigę Zimkową**

- adresatkę młodzieńczego tomiku poezji,

Piotra Przytockiego

- Prezydenta Miasta Krosna oraz autorów. Wspomniała, że prezentacja książki jest trzecią z kolei, bowiem wcześniejsze odbyły się w Korczynie (22 września 2015) oraz Krakowie (1 grudnia 2015).

Tadeusz Łopatkiewicz, współautor książki, przypomniał wydarzenia, którymi upamiętniono

Jana Zycha przywrócona pamięć

Wpisany przez Wanda Belcik
czwartek, 18 lutego 2016 10:30

poetę a to: odsłonięcie tablicy na skwerze u zbiegu ulic Powstańców Warszawskich i Wojska Polskiego w Krośnie, Konkurs recytatorski jego poezji oraz odsłonięcie tablicy pamiątkowej na froncie Gminnej Biblioteki Publicznej (oba wydarzenia w Korczynie).

Następnie omówił ważniejsze wątki pierwszych dwudziestu lat biografii autora "Zielonych skrzypiec", podkreślając, iż mamy szczególny powód, by o nich mówić, gdyż z Korczyny, miejsca urodzenia i młodości "zaczerpnął pierwszą osnowę życia" i w swoich wierszach często do stron ojczystych powracał.

T. Łopatkiewicz przebadął genealogię rodzinną poety, dokumenty szkolne, odwiedził miejsca, w których żył i uczył się Jan Zych, zgromadził archiwalne fotografie rodziny i wspomnienia jemu współczesnych. Omawiając środowisko rodzinne pokazał istniejący do dziś dom poety i jego układ architektoniczny, w którym ważnym miejscem był warsztat tkacki (pomieszczenie związane z tradycją tkacką w Korczynie), fragmenty nieistniejącego przydomowego wiatraka.

Podkreślał trudne warunki nauki w okresie okupacji niemieckiej w Korczynie, a praktycznie jej brak, oraz równie ciężkie lata edukacji w krośnieńskim gimnazjum i liceum w okresie tuż powojennym. Zilustrował to fragmentami wspomnień Jana Machnika i Henryka Olbrychta, kolegów szkolnych Zycha. Dzień zakończenia wojny, 9 maja 1945, stał się dla poety osobistym dramatem, ponieważ zabłąkana kula wystrzelona na wiwat, raniła śmiertelnie jego kolegę Stanisława Kustronia, z którym zamienili się miejscami w szeregu, podczas manifestacji młodzieży na rynku w Krośnie. Wydarzenie to opisał w tekście poetyckim "Pokój", który podczas

Jana Zycha przywrócona pamięć

Wpisany przez Wanda Belcik
czwartek, 18 lutego 2016 10:30

spotkania zaprezentowała **Marlena Niemiec**, laureatka I Konkursu recytatorskiego poezji Jana Zycha. Talent i systematyczna praca pozwoliła poecie osiągnąć dobre wyniki w szkole średniej i na maturze, a dzięki temu - kontynuować edukację na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. T. Łopatkiewicz wspominał na koniec jeszcze jeden wątek krośnieński z biografii Zycha - jego młodzieńczy tomik juveniliów poetyckich "Sen na kwiatach", ofiarowany z okazji jej imienin Jadwidze Zimkowej, sympatii z czasów szkolnych.

Bożena Gruszka mówiła o okolicznościach powstania książki i współpracy z Tadeuszem Łopatkiewiczem (głównie przez internet). Przypomniała, że Jan Zych należał do pokolenia pisarzy urodzonych w latach trzydziestych, które rozpoczynało twórczość w warunkach bardzo trudnych. Wspomniała o literackiej znajomości Zycha ze Sławomirem Mroźkiem (mieszkanie przy ul. Krupniczej 22 w Krakowie), Kole Młodych ZLP, które dawało możliwości rozwoju talentów pisarskich, i Adamie Włodku, który opiekował się poetą. Jan Zych był pracowity, niezwykle muzykalny, "słyszał słowa", uczęszczał na 8 lektoratów językowych. Jego pasją było przyswajanie literaturze polskiej poetów i pisarzy języków m. in. bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego, ukraińskiego, a w szczególności

języka hiszpańskiego. To on przełożył dzieła Lorki, Marquez'a, Nerudy i Paza. Przygotował też dla krakowskiego Wydawnictwa Literackiego obszerną antologię poezji iberoamerykańskiej, której niestety nie wydano (Wydawnictwo zerwało umowę). Wyjazd Zycha do Meksyku (1978) spowodował, że "wypychnięto" go z rynku wydawniczego w Polsce, pomijano w antologiach, zapomniano powoli. O przywrócenie twórczości Zycha w antologiach upominał się między innymi krakowski poeta Józef Baran.

Bożena Gruszka wspomniała także, że dzięki uprzejmości bibliotekarzy, do których kierowała swe kwerendy, udało się jej wyprostować błędy, które pojawiły się w notach biograficznych Zycha, na przykład datę zgonu i inne. Na koniec ujawniła, że chciałaby zdobyć film nakręcony przez Telewizję Polską, w którym występuje sam poeta.

Spotkanie zakończył T. Łopatkiewicz, który podkreślił dużą wartość dokumentacyjną książki, która zawiera - prócz esejów poświęconych biografii literackiej Jana Zycha - bogatą bibliografię, dwa indeksy oraz kalendarium życia i twórczości poety.

Następnie, wręczając symboliczne, róże podziękował współautorce książki oraz rodzeństwu poety i J. Zimkowej. Autorom podziękowała prezes Stowarzyszenia. Po spotkaniu można było nabyć książkę i uzyskać autografy autorów.

{xtypo_rounded2}Nota bibliograficzna książki:

Bożena Gruszka, Tadeusz Łopatkiewicz, [Jan Zych \(1931-1995\). Przywracanie pamięci](#), red. T. Łopatkiewicz, Krosno 2015,

[Wydawnictwo Ruthenus](#)

, ss. 224, ilustr., bibliogr., indeksy, ISBN 978-83-7530-366-7

{/xtypo_rounded2}

{xtypo_rounded2}Zobacz

[galerię fotograficzną >>](#)

spotkania oraz

[album na Facebooku >>](#)

{/xtypo_rounded2}

Jana Zycha przywrócona pamięć

Wpisany przez Wanda Belcik
czwartek, 18 lutego 2016 10:30
